

его эквивалентность реальным событиям и процессам.

Ключевые слова: эвакуация, «админпоселенцы», «фольксдойче», репатриация, «спецпоселение».

Andrii Liniiv
(Chernivtsi),
Alfred Aisfeld
(Gottingen, Germany)

**To the Question of the Conditions of German
Population in Ukraine in 1941-1949.**

In this work it was researched the legal status of ethnic Germans of Ukraine in 1941-1945, their place and role in German internal policy. It was examined the attitude of a Soviet system to the above-mentioned individuals during the past-war time and it was analyzed its authenticity to the real events and processes.

Key words: evacuation, repatriation, «special settling», «administrative settlers».

УДК: 94(477)

Олександр Сич
(Івано-Франківськ)

**ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА
ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН ОУН**

У статті автор розкриває концептуальні засади зовнішньої політики Закордонних частин ОУН. Пропонована автором періодизація її історії накла-дається на загальноприйнятту періодизацію «холодної війни». Окремому аналізу піддано інституційні форми здійснення зовнішньополітичної діяльності ЗЧ ОУН.

Ключові слова: ОУН, Закордонний центр, Зако-рдонні частини, зовнішня політика, «холодна війна», «психологічна війна».

Боротьба Організації українських націоналістів після завершення Другої світової війни набрала однофронтного характеру, була спрямована проти радянського режиму в Україні, СРСР і держав-сателітів та серед своїх складових мала виразно окреслений зовнішньополітичний аспект.

У той же час, незважаючи на глибокий інтерес сучасних українських дослідників до проблематики ОУН і УПА й на видану достатньо велику кількість праць та захищених дисертацій, цей аспект поки що залишається малодослідженим. Характерно, що не знайшов він належного відображення і у «Фаховому висновку робочої групи істориків при урядовій комісії з вивчення діяльності ОУН і УПА» та виданій ними колективній монографії¹.

У розрізі цього питання окремий інтерес становить зовнішньополітична діяльність Закордонних

частин (ЗЧ) ОУН, які перебували в умовах, значно сприятливіших для її ведення, аніж в «крайовій» ОУН.

В тій чи іншій мірі ця тема присутня у працях українських еміграційних істориків та у спогадах сучасників подій О.Антоновича, П.Балея, А.Бед-рія, С.Галамая, А.Камінського, Р.Кричевського, С.Мудрика, П.Мірчука, Є.Стахіва.

В радянській історіографії порушене питання не знайшло свого відображення, оскільки загалом на тематику ОУН і УПА було накладено табу. Однак виняток становлять дослідження, що здійснювали-ся для потреб радянських спецслужб. Серед них окремо слід відзначити секретний посібник Вищої школи КДБ при Кабінеті міністрів СРСР ім. Ф.Дзержинського під редакцією полковників КДБ Б.Шульженка, І.Хамазюка і В.Данька «Украинские буржуазные националисты». В той же час цінним для дослідника є і широкий пласт радянської пропагандистської літератури, оскільки часто в ролі авторів-публіцистів виступали кадрові офіцери КДБ, що використовували інформацію про ЗЧ ОУН, здобуту по лінії спецслужб².

Окремі аспекти питання у своїх працях порушували сучасні українські дослідники О.Баган, Д.Веденєєв і Г.Биструхін, В.В'ятрович, А.Кентій, Ю.Киричук, В.Кук, О.Панченко, А.Русначенко, В.Трощинський. Частково тема була порушена і в декількох наших працях.

Однак в системному розрізі тема залишається недостатньо вивченою. Хоча архіви ЗЧ ОУН і залишаються недоступними для пересічного українського дослідника, але в той же час для її опрацювання існує достатньо серйозна база опублікованих джерел. До них можна віднести видані збірники творів Провідників ЗЧ ОУН С.Бандери, Я.Стецька, С.Ленкавського, офіційні збірники документів ЗЧ ОУН та Антибольшевицького блоку народів (АБН) і збірники документів, видані в роки української Незалежності.

Завдання цієї статті звужене до окреслення загальної концепції зовнішньополітичної діяльності Закордонних частин ОУН. Адже повноцінне фактологічне відображення теми могло б стати предметом серйозного дисертаційного дослідження.

Хронологічні рамки статті – 1945-1968 рр. Їх нижня межа – лютий 1945 р., коли було створено Закордонний центр (ЗЦ) ОУН, а верхня – 1968 р., коли після проведення Сьомої конференції ЗЧ ОУН та Четвертого великого збору Закордонні частини перестали існувати й трансформувалися в цілісну ОУН (революційну).

З позицій інституційної характеристики цей хронологічний період поділяється на два непропорційні етапи: I етап – діяльність ЗЦ ОУН (лютий 1945 р. – лютий 1946 р.) і II етап – діяльність власне ЗЧ ОУН (1946 р. – 1968 р.). Етап існування ЗЦ ОУН слід розглядати як підготовчий для розгортання діяльності Закордонних частин. Однак він мав свої

специфічні завдання та особливості, а тому підлягає окремому аналізу.

В свою чергу, пропонована нами періодизація історії ЗЧ ОУН, що базується на логіці їх внутрішньоорганізаційного розвитку, накладається на загальноприйнятну періодизацію домінуючого у той період явища «холодної війни»: I період – становлення ЗЧ ОУН (1946-1954 рр.) співпадає з першим етапом нагнітання «холодної війни»; II період – розвитку ЗЧ ОУН (1953-1959 рр.) відповідно співпадає з переходом «холодного» протистояння із етапу загострення в етап психологічної війни; III період – трансформація ЗЧ у цілісну ОУН (революційну) (1959-1968 рр.) накладається на етап Карибської кризи і чергового загострення «холодної війни». Аналіз офіційних документів ЗЧ ОУН у частині зовнішньополітичних постанов її конференцій вказує, що така етапність чітко відбивається у їхньому змісті.

Характеризуючи зовнішньополітичну діяльність ЗЧ ОУН, перш за все слід зауважити, що своїми витоками вони безпосередньо були пов'язані із «крайовою» ОУН, розглядали себе як допоміжний фактор у її повстансько-революційній боротьбі і функціонували у полі її концептуальної політики.

На завершальному етапі Другої світової війни (у другій половині 1944 р.) Провід ОУН та Генеральний секретаріат Української головної визвольної ради (УГВР) направили за кордон делегації відповідно під керівництвом Д. Ребет та М.Лебеда. Останній в своїй особі поєднував функції секретаря зовнішніх справ УГВР та референта зовнішніх зв'язків Проводу ОУН. Кожна із груп мала відмінне завдання: перша – впорядкувати мережу ОУН за кордоном та спрямувати її зусилля на організоване повернення в Україну членства ОУН, а друга – налагодити зовнішньополітичну ділянку роботи. Обидва завдання були підпорядковані веденню підпільної національно-визвольної боротьби в Україні³.

В той же час з німецьких концтаборів вийшла група провідних діячів ОУН і також опинилася за кордоном. Зустрішивсь та провівши ряд спільних нарад, представники всіх трьох груп на т. зв. Віденській конференції у лютому 1945 р. прийняли рішення створити Закордонний центр ОУН на чолі зі С.Бандерою⁴.

Аналіз перших кроків ЗЧ ОУН у зовнішньополітичній сфері має для дослідника важливе значення, оскільки дає можливість вникнути у ті базові підвалини, на основі яких ця діяльність здійснювалася протягом наступних кількох десятків років. Уявлення про цей період праці можна скласти з особистих свідчень С. Бандери та перших керівних інструкцій Закордонного центру. Так, даючи спеціальній комісії Проводу ЗЧ ОУН зізнання у справі внутрішньої опозиції, С. Бандера зазначав, що після створення ЗЧ зайнявся виробленням плану дій на етапі закінчення війни і в ньому одним із

головних напрямків стояло створення організаційно-технічної бази для ведення зовнішньополітичної діяльності⁵.

У травні 1945 р. закінчилася війна з Німеччиною, а вже у серпні Закордонний центр провів своє чергове засідання (Другі ширші наради), на якому, серед іншого, було розроблено інструкцію для організаційного активу «Про постановку нашої роботи на еміграції...», яка передбачала три можливі фази організаційної роботи за кордоном: 1) вичікування і «розгружування еміграційної маси з території Німеччини»; 2) стабілізація і більш-менш осіле життя на чужині; 3) можлива зміна політичних взаємин між теперішніми союзниками та «актуалізація українського питання»⁶.

Ще ґрунтовнішою була «Тимчасова інструкція», яка мала таємний характер і призначалася винятково для керівного складу ЗЧ. Вона чітко виділяла у його діяльності і в діяльності низових клітин («керівних осередків») три основні сектори праці: 1) внутрішньоорганізаційний; 2) загальногромадянський; 3) зовнішньополітичний⁷.

Звичайно, ці інструкції мали тимчасовий характер і були пристосовані для діяльності у першій фазі, але стратегічним завданням для ЗЧ була підготовка до третьої фази – тобто початку потенційного протистояння між СРСР та його недавніми західними союзниками по антигітлерівській коаліції. У цьому позиції Закордонного центру щодо можливого розвитку міжнародної ситуації абсолютно збігалися із виробленими у «Декларації Проводу Організації Українських Націоналістів після закінчення другої світової війни» (травень 1945 р.). Аналізуючи існуючу міжнародну ситуацію, Провід ОУН в Україні відзначав «прояв симптомів чергової третьої світової війни» і своє відношення до неї: «В можливій війні західних альянтів проти СРСР ми заінтересовані остільки, оскільки вона несе ще один шанс поневоленим народам визволитися від всякого імперіалізму»⁸.

Слід зазначити, що очікування міжнародного конфлікту двох військово-політичних блоків (спочатку означуваних як «англо-саксонський і російсько-більшевицький», а потім – НАТО і Варшавський договір) та позиціонування на боці західного блоку стало основою зовнішньополітичної концепції ЗЧ ОУН на весь період їхньої діяльності⁹.

Звичайно ж, що при виробленні такої концепції керівництво ОУН зустрілося з труднощами, про які згадує у своєму «Фаховому висновку» робоча група істориків при урядовій комісії з вивчення діяльності ОУН і УПА. Адже, вступивши під час Другої світової війни у протистояння з СРСР, якого Гітлер буквально «заштовхнув» у коаліцію демократичних держав Заходу, ОУН тим самим автоматично стала не тільки його ворогом, але й ворогом коаліції. У вирі Другої світової Провід ОУН не замислювався над майбутніми взаєминами із Об'єднаними Націями, але після її завершення це

завдання постало як одне з першочергових і особливо в діяльності Закордонних частин¹⁰.

А тому вже у згадуваній «Декларації» Провід ОУН чітко зазначає: «Український визвольно-революційний рух не був і не є тотожним поняттям з італійським фашизмом чи німецьким націонал-соціалізмом, бо в теорії і в практиці поставив себе в становище противника тих доктрин». Цілком закономірно, що паралельно і Закордонний центр у зовнішньополітичному секторі дії серед першочергових завдань ставить пропагандистське подолання думки, що українці є переконаними «германофілами»¹¹.

Важливе значення для вироблення концепції зовнішньополітичної діяльності закордонних структур ОУН мали Треті ширші наради Закордонного центру, що відбулися у лютому 1946 р. Особливу цінність становить звіт С.Бандери про діяльність ЗЦ, а зокрема його розділ «Начерк загального пляну дальшої діяльності». Прогнозуючи розвиток міжнародної ситуації, він пропонує до розгляду різні варіанти – як можливий початок війни між колишніми союзниками вже у поточному 1946 р., так і настання довгострокової стабілізації. Але, в будь-якому разі, зовнішньополітичний сектор має залишатися пріоритетом діяльності. У пропозиціях С.Бандери відображені і його основні напрямки: 1) пропаганда української справи серед чужинців; 2) налагодження корисних зв'язків серед них; 3) пошук союзників з метою отримати допомогу: а) політичну; б) військову; в) матеріально-технічну¹².

Аналізуючи діяльність ЗЧ ОУН у періоді їх становлення (1946-1954 рр.), слід відмітити, що в умовах розгортання «холодної війни» вони на своїх чергових конференціях підтверджували вироблену раніше концептуальну позицію щодо можливого початку Третьої світової війни і вживали заходів готовності до неї. «...Розвоєва тенденція несе в собі багато можливостей пригожих для нашої боротьби констеляцій, включно з правдоподібністю війни в недалекому часі», – константувала Перша конференція ЗЧ ОУН у вересні 1947 р.¹³

Реальні підстави для таких очікувань дала Корейська війна 1950-1953 рр. Чи не вперше після закінчення Другої світової війни США та СРСР, вчорашні союзники по антигітлерівській коаліції, зіткнулися на полі бою. А тому закономірно, що справа підготовки до Третьої світової війни стала домінуючою на Третій конференції ЗЧ ОУН, яка відбувалася у квітні 1951 р. На ній прозвучало аж три доповіді, які розкривали військовий, політичний та організаційний аспекти проблеми: «Сьогоднішня міжнародна ситуація і перспективи для українських визвольних змагань», «Військова підготовка на випадок війни» та «Перед початком третього етапу»¹⁴.

Передвоєнну атмосферу конференції характеризує таке твердження С.Ленкавського, що прозвучало

в останній із зазначених доповідей: «В Третій світовій війні вирішується третій раз у нашому історичі доля Української Держави. Можливо, що для України це остання вже нагода в ХХ сторіччі здобути собі свободу». Тезами про наближення «зудару» «двох протиставлених державних бльоків» насичені і постанови конференції¹⁵.

Після смерті Й.Сталіна у 1953 р. міжнародне протистояння двох військово-політичних блоків перейшло у фазу психологічної війни. В Корейській війні було укладено перемир'я, а радянські зовнішньополітичні речники починають активно експлуатувати тезу «мирного співіснування». Захід сподівався на зміну зовнішньої політики СРСР і застиг в очікуванні. «Цей стан вичікування, в якому саме напрямку піде дальший розвиток зовнішньополітичних цілей СРСР, практично спаралізував політичну ініціативу західних великодержав...», – писав С.Ленкавський, в той же час зазначаючи, що «більшовикам потрібний мир не через їхнє миролюбство... Їм мир потрібний тому, що вони хочуть мати час солідно і всебічно приготуватися до війни, що має завдати смертельний удар капіталізму»¹⁶.

Зміна міжнародної ситуації відбивається і на зовнішньополітичній тактиці ЗЧ ОУН у другому періоді свого існування (1954-1959 рр.). У постановах Четвертої (1953 р.) та П'ятої (1955 р.) конференцій вже відсутнє посилення на можливий початок Третьої світової війни, натомість домінує критика США за політику компромісів із Кремлем й ігнорування інтересів поневолених радянським режимом народів.

«Т. зв. психологічна війна західних держав, зокрема США, з більшовизмом ведеться тепер тільки в пляні обмежених, тактичних цілей західної політики і немає в ній серйозного влучення цілей визвольних змагань поневолених Москвою народів. В такій ситуації недоцільно революційно-визвольному рухові зв'язувати свою самостійницьку політику і протибільшовицьку дію з пропагандивними й іншими акціями т. зв. психологічної війни», – відзначала Четверта конференція ЗЧ ОУН¹⁷.

В такому ж дусі витримані і постанови П'ятої конференції: «Пасивна й байдужа постава західних потуг до визвольно-революційних рухів по той бік «залізної заслони», вичікування на наслідки непорозумінь в колах панівної кремлівської кліки та розрахунки на еволюцію політики Москви впливають некорисно на положення протибільшовицьких визвольних рухів. Сучасні заходи західних потуг встановити тривалу коєкзистенцію з СРСР і його сателітами не сприяють повстанню народів проти більшовицького поневолення навіть у випадку кризової ситуації в Кремлі»¹⁸.

Незважаючи на відносну стабілізацію міжнародної ситуації, Провід ЗЧ ОУН у цьому періоді для реалізації своєї визвольної концепції активно використовує фактор Угорської революції 1956 р. Зі

спеціальними завданнями в Будапешт направлені представники Проводу (і зокрема В.Леник), активується співпраця з угорськими еміграційними колами по лінії АБН, ЗЧ ОУН висловлюють готовність розпочати створення військових підрозділів на допомогу повстанню¹⁹.

Основні тенденції третього етапу «холодної війни» (1959-1968 рр.) – а зокрема Карибська криза 1962 р. та радянсько-китайський конфлікт 1963 р. – також знаходять своє відображення у матеріалах Шостої конференції ЗЧ ОУН, що відбувалася у 1963 р. В той же час із них стає зрозумілим, що Провід остаточно відійшов від тези про можливий початок Третьої світової війни та залишив ілюзії щодо підтримки української визвольної справи урядами західних держав і зокрема США. «Помилковою і шкідливою для ще вільного світу є політика тих західних державних мужів, які нехтують національно-визвольними рухами поневолених Москвою народів та стараються домовитися з червоною Москвою, а, на випадок недомовлення, думають робити ставку на біломосковські імперіалістичні кола»²⁰.

З уваги на такі тенденції більш реалістичною стала і політика Проводу ЗЧ ОУН. Після вбивства агентом КДБ Б. Сташинським у 1959 р. С. Бандери його місце на чолі Проводу зайняв С.Ленкавський. Він припинив практику засилання в Україну кур'єрських груп із-за кордону, прийшовши до висновку, що «Центральний Провід ОУН на [українських] [землях] не існує. Він закінчив свою дію в найближчих роках після смерті ген. Р.Шухевича (Тура). Організаційна сітка ОУН в Україні за останніх 10 років розбита. Місцеві рештки організаційних клітин на Україні існують, але вони не мають поміж собою централізуючих пов'язань»²¹.

Натомість Провід ЗЧ ОУН посилив пропагандистську діяльність, а зокрема організував широкомасштабну міжнародну пропагандистську акцію з нагоди судового процесу у справі вбивства С.Бандери, який відбувався у 1962 р. Зокрема і сам С.Ленкавський не обминув нагоди ширше представити перед світовими засобами масової інформації українську національно-визвольну справу та піддати критиці позиції США й підкреслити їх нетотожність з інтересами європейських держав. Давучи під час судового процесу прес-конференцію в агенції «Асошіейтед Пресс», він наголосив: «Американські політики можуть не розуміти справи, що самостійність України автоматично розв'язала б проблему втручання Советського Союзу в справі Середземного моря, Близького Сходу. Але я ніяк не можу зрозуміти, чому цього не бачать європейські політики? Тому я вважаю, що західня преса, яка має висловити вільну й незалежну думку, стоїть перед великим завданням використати всяку нагоду в цьому процесі, щоб поінформувати публічну opinio mundi про його політичне тло»²².

Важливим елементом характеристики зовнішньополітичної діяльності ЗЧ ОУН є аналіз її інституційних виконавців. Його доцільно здійснювати через призму тих завдань, які для цього сектора сформулював ще на Третіх ширших нарадах Закордонного центру у 1946 р. С. Бандера.

Отож, для практичної реалізації завдань зовнішньополітичного напрямку діяльності в структурі ЗЧ ОУН було створено ряд спеціальних підрозділів і т. зв. «фасадних організацій». Найбільш відомою із них був Антибольшевицький блок народів (АБН), створений у 1943 р. і незмінно керований Я.Стецьком – заступником С.Бандери, а потім і Провідником ОУН у 1968-1986 рр. Перед АБН, перш за все, стояло завдання реалізувати концепцію визвольної боротьби всіх поневолених більшовизмом народів, основи якої були опрацьовані ще у 1940 р. і знайшли своє концентроване вираження у гаслі «Свобода народам! Свобода людині!»²³.

Однак помилково вважати, що АБН концентрував у собі всю повноту зовнішньополітичної діяльності ЗЧ ОУН. Він був головним, але не єдиним інструментом її ведення. Головна перевага АБН полягала у його легальності (структури ОУН у жодній країні світу ніколи не були легалізовані) і до його компетенції головним чином належала політична частина зазначених завдань, а виконання решти перебувало у сфері діяльності спеціальних підрозділів Проводу ЗЧ ОУН: Вишкільної референтури, Військового сектора, Референтури крайових зв'язків, Референтури підсоветських справ, Служби безпеки (а в її складі – розвідки і контррозвідки). Куратором цієї групи підрозділів був С.Ленкавський – ще один заступник С. Бандери.

Отож, у підсумку можна стверджувати, що зовнішньополітична діяльність ЗЧ ОУН належала до пріоритетних напрямків її праці і здійснювалася з метою забезпечення міжнародної підтримки української національно-визвольної боротьби.

На першому етапі своєї діяльності протягом 1945-1954 рр. ЗЧ та ЗЧ ОУН відігравали роль допоміжного фактора підпільно-повстанської боротьби в Україні, а після розгрому націоналістичного підпілля в Україні стали самодостатнім чинником національно-визвольної боротьби.

Хронологічні рамки історії ЗЧ ОУН співпадають з періодом «холодної війни» у міжнародних відносинах, а трансформація змісту їх зовнішньополітичної діяльності прив'язана до основних етапів розвитку протистояння військово-політичних блоків НАТО і Варшавського договору.

На першому етапі розвитку «холодної війни» зміст зовнішньополітичної діяльності ЗЧ ОУН визначала теза про можливий початок Третьої світової війни, а в міру переведення протистояння у рамки психологічної війни і сповідування у міжнародних відносинах концепції мирного співіснування домінуючими стали пропагандистські напрямки діяльності.

Основними напрямками зовнішньополітичної діяльності ЗЧ ОУН були пропаганда української справи серед міжнародного співтовариства, налагодження корисних для неї зв'язків та пошуку союзників з метою отримати політичну, військову та матеріально-технічну допомогу.

Інституційними виконавцями цих напрямків були АБН та спеціальні підрозділи ЗЧ ОУН.

¹ Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія. Фаховий висновок робочої групи істориків при Урядовій комісії з вивчення діяльності ОУН і УПА // Вишкіл «Шляхами предків» об'єднання студіюючої молоді «Зарево» – Кременець, 2007. – С. 3-45; Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія. Історичні нариси / Відп. ред. С. В. Кульчицький. – К.: Інститут історії України НАН України, 2005. – 496 с.

² Шульженко Б. С., Хамазюк І. В., Данько В. Т. Украинские буржуазные националисты / Шульженко Б. С., Хамазюк І. В., Данько В. Т. – М.: Высшая школа Комитета государственной безопасности при Совете министров СРСР имени Ф. Дзержинского, 1963. – 290 с.

³ Сич О. Закордонний Центр ОУН (лютий 1945-лютий 1946) / Сич О. // Український визвольний рух / Центр досліджень визвольного руху, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів: Видавництво «Мс», 2006. – Зб. 7. – С. 245.

⁴ Там само. – С. 245-246.

⁵ [С. Бандера]-Донат. Мої зізнання [у справі «опозиції»] // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2022. – Арк. 2.

⁶ Про постановку нашої роботи на еміграції (тимчасові вказівки) // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2047. – Арк. 1.

⁷ Тимчасові інструкції // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2047. – Арк. 11-12.

⁸ Комунікат [про Третю Конференцію Закордонних Частин ОУН] // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2091. – С.121, 130.

⁹ Там само. – С. 143.

¹⁰ Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія. Фаховий висновок робочої групи істориків при Урядовій комісії з вивчення діяльності ОУН і УПА // Вишкіл «Шляхами предків» об'єднання студіюючої молоді «Зарево» – Кременець, 2007. – С. 10, 13.

¹¹ ОУН в світлі постанов – С.122; Про постановку нашої роботи на еміграції (тимчасові вказівки) // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2047. – Арк. 2.

¹² [С. Бандера]-Донат. Вказ. праця. – Арк. 5-11; Треті Ширші наради Закордонного Центру ОУН // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2004.

¹³ ОУН в світлі постанов... – С.166.

¹⁴ ОУН в світлі постанов... – С. 254-259; Комунікат [про Третю Конференцію Закордонних Частин ОУН] // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 2091. – Арк. 1.

¹⁵ Перед початком Третього етапу (доклад Залужного на III конференції ЗЧ ОУН, весна 1951 р.) // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 21. – Арк. 18

¹⁶ Ленкавський С. Український націоналізм / Ленкавський С. Твори: у 2 т. / За ред. О. Сича. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. – Т. 1 – 600 с; 2003. – Т.2. – С. 118, 120.

¹⁷ ОУН в світлі постанов... – С.288.

¹⁸ Там само. – С. 355-356.

¹⁹ Сич О. Військова політика Закордонних Частин ОУН в умовах розгортання Холодної війни (1945-1950-ті рр.) / Сич О. // Український визвольний рух / Центр досліджень визвольного руху, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів: Видавництво «Мс», 2007. – Збірник 9. – С. 107-111.

²⁰ Шоста Конференція Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів: збірка документів. – Б. м.: Видання Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів, 1964. – С. 36, 38-39.

²¹ Киричук Ю. Український національний рух 40-50 років XX століття: ідеологія і практика / Киричук Ю. – Львів: Добра справа, 2003. – С. 393; Дія ворога на відтинку крайового зв'язку і пропагандивне виявлення провокації (звіт на VI Конференції ЗЧ ОУН. X-XI. 1963) // Архівна збірка ОУН в Нью-Йорку (США) – Од. зб. 638. – Арк. 1.

²² Сич О. Вбивство Степана Бандери та протистояння Закордонних частин Організації українських націоналістів і радянських спецслужб у сфері пропаганди (1959-1962) / Сич О. // Питання історії України. Збірник наукових статей. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – Т. 9. – С. 69-70.

²³ АБН в світлі постанов Конференцій та інших матеріалів з діяльності 1941-1956 рр.: збірка документів. – Б. м.: Видання Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів. – 1956. – 357 с.; АБН в світлі постанов Конференцій та інших матеріалів з діяльності 1956-1966 рр.: збірка документів. – Б. м.: Видання Організації Українських Націоналістів. – 1979. – 463 с.; АБН в світлі постанов Конференцій та інших матеріалів з діяльності 1967-1970 рр.: збірка документів. – Б. м.: Видання Організації Українських Націоналістів. – 1981. – 518 с.; ОУН в світлі постанов... – С. 174.

*Александр Сыч
(Ивано-Франковск)*

Внешняя политика заграничных частей ОУН

В статье автор раскрывает концептуальные принципы внешней политики Заграничных частей ОУН. Предлагаемая автором периодизация ее истории налагается на общепринятую периодизацию «холодной войны». Отдельному анализу подвергнуты институциональные формы осуществления внешнеполитической деятельности ЗЧ ОУН.

Ключевые слова: ОУН, Заграничный центр, Заграничные части, внешняя политика, «холодная война», «психологическая война».

*Oleksandr Sych
(Ivano-Frankivsk)*

Foreign Policy of the OUN Units Abroad

In his article, the author reveals the conceptual base of the foreign policy of the OUN units abroad. The author's periodization of its history overlaps with the generally accepted periodization of «cold war». A separate analysis is devoted to the institutional forms of the realization of foreign activities of the OUN units abroad.

Keywords: OUN, Center abroad, Units abroad, foreign policy, «cold war», «psychological war».